

Opis kvalifikacionog modula SERTO-M2

Praćenje grupnih procesa u okviru aktivnosti učenja¹ odraslih

Stručna kompetencija	Prepoznaje i reflektuje grupni proces u okviru aktivnosti učenja odraslih i na osnovu toga prilagođava realizaciju aktivnosti.
Jedinice kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Opaža grupni proces u obrazovnoj grupi, poredi ga sa teorijskim konceptima i prilagođava realizaciju aktivnosti zahtevima situacije. ▪ Opaža specifično ponašanje i tokove komunikacije u obrazovnoj grupi i čini ih vidljivim. ▪ Definiše sopstvenu ulogu u odnosu na ulogu učesnika u obrazovnoj grupi i sa grupom dogovara podelu odgovornosti za proces učenja. ▪ Reflektuje viđenje sopstvene uloge, sopstvenih vrednosti, stavova i merila, i stavlja ih u funkciju praćenja obrazovne grupe. <p style="text-align: center;"><i>Na kraju dokumenta data je lista znanja, veština i stavova koje preciznije određuju jedinice kompetencija modula.</i></p>
Sadržaji učenja	<p>Navedeni sadržaji učenja smatraju se smernicama za organizatore obuke². Organizatori mogu da sadržaje klasifikaciju i na drugačiji način, kao i da ih na specifičan način dopune.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Grupna dinamika (teorija i refleksija sopstvenih iskustava u grupama) ▪ Teorija komunikacije i analiza procesa komunikacije u okviru procesa grupne dinamike ▪ Principi rodne ravnopravnosti i poštovanje različitosti ▪ Raznovrsnost u kontekstu dinamike u grupama koje uče ▪ Refleksija sopstvenog komunikacijskog stila u grupi ▪ Vrednosti, merila i uloge u grupama ▪ Refleksija sopstvenog stava i ponašanja kao člana grupe ▪ Odnos prema smetnjama i otporu ▪ Strategije intervenisanja ▪ Veze između didaktičnog postupanja i grupnih procesa ▪ Uloga trenera koji vodi grupu, refleksija sopstvenih vrlina i nedostataka u vođenju grupe

¹ Pod ovim terminom podrazumevamo svaku aktivnost organizovanu sa namerom da se unaprede znanja, veštine i kompetencije učesnika aktivnosti.

² Svi oblici obrazovanja i učenja organizuju se kroz pojedinačne aktivnosti učenja. Širok je spektar organizacionih oblika obrazovanja i učenja u kojima se mogu realizovati ove aktivnosti. Termin „obuka“ koristimo kao generičko ime za skup aktivnosti učenja, bez obzira na organizacioni oblik.

Vreme učenja	<p>Minimalno vreme učenja:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 36 sati (efektivno) obuke od toga najmanje 4 dana, a maksimalno 30 sati, u vidu blok seminara ▪ 80 sati samostalnog učenja na osnovu instrukcija izvođača obuke, za proučavanje literature o teorijama grupne dinamike, redovne individualne refleksije i pripremu dokaza kompetencija. <p>Maksimalno dnevno vreme obuke ne može biti veće od 6,5 sati, a vremenski plan obuke mora biti takav da obezbedi dovoljno vremena između dva bloka obuke za realizaciju planiranih aktivnosti samostalnog učenja.</p>
Blok seminar	<p>Seminar, od najmanje 4 dana, mora da se realizuje u nekom trening centru ili u hotel pogodnom za organizaciju seminara sa noćenjem. Grupa mora biti veličine od 5 do 20 osoba, starosti 16 i više godina.</p> <p>Cilj seminara je da polazniku omogući iskustvo faza razvoja grupe i njenu dinamiku. Radi se na tri nivoa:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Doživeti procese grupne dinamike i samog sebe kao dela grupe; ▪ Reflektovati doživljeno i dovesti ga u vezu sa teorijskim konceptima; ▪ Uspostaviti vezu sa sopstvenom trenerskom praksom (transfer učenja). <p>Učesnici se senzibilizuju za grupne procese, izoštravaju svoje opažanje i razvijaju sposobnosti da ono što su opazili i doživeli tematizuju.</p> <p>Refleksija učesnika treba da, sa jedne strane bude usmerena na njihovu ulogu kao članova grupe, a sa druge strane na promišljanje njihovih uloga, normi i stavova kao izvođača obuke.</p>
Preduslovi za polaznika³	<p>Preduslov za pohađanje obuke je <i>SERTO Sertifikat u obrazovanju odraslih</i>.</p>
Preduslovi za izvođača	<p>Trener⁴, izvođač obuke, mora da poseduje <i>SERTO Diplomu trenera u obrazovanju odraslih</i> i stručnu praksu obima najmanje 450 sati neto obuke odraslih polaznika, u periodu ne kraćem od 6 godina. Obuke sa grupama do 16 polaznika može izvoditi jedan trener. Obuke sa grupama od 17 do maksimalno 20 polaznika mora da izvodi trenerski par.</p> <p>Centralni deo ovog modula – blok seminar, mora da realizuje trenerski par. Poželjno je da treneri budu različitog pola.</p>
Preduslovi za organizatora	<p>Organizacija, organizator obuke, mora da bude akreditovana kod akreditacionog tela⁵ kao i da akredituje program obuke kod istog.</p>

³ Svi pojmovi u ovom dokumentu upotrebljeni u gramatičkom muškom rodu podrazumevaju prirodni muški i ženski rod lica na koje se odnose.

⁴ Termin „trener“ tj. „trenerkinja“ koristimo kao generičko ime za sve izvođače/realizatore aktivnosti učenja odraslih. U zavisnosti od konteksta, za njih se uobičajeno koriste i termini: voditelj, moderator, facilitator, nastavnik, instruktor, mentor, savetnik (coach) i drugi.

⁵ Udruženje *SERTO – Profesionalizacija i kvalitet u obrazovanju odraslih*.

Preduslovi za izvođenje obuke	Obuka mora da se izvodi u radnom prostoru zaštićenom od buke, sa prirodnim osvetljenjem i tehničkim uslovima za prirodno provetranje, površine najmanje 2,5m ² po polazniku.
Dokaz kompetencija	Analiza slučaja vođenja grupe, u pisanoj formi.
Zahtevi za dokazivanje kompetencija	<p>Evidencija kompetencije za ovaj modul sastoji se od analize slučaja u pisanoj formi vezanog za opažanje i dalji razvoj obrazovne grupe u pravcu sposobnosti za rad i učenje. Za to važe sledeći zahtevi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Prikazan slučaj potiče iz sopstvene obrazovne prakse. ▪ Obim analize je od 10.000 do 20.000 slovnih znakova. ▪ Analiza slučaja je strukturisana na odgovarajući način i sadrži sledeće elemente: <ul style="list-style-type: none"> ○ Prikaz polazne situacije i tematike; ○ Predstavljanje sopstvenog stava prema prikazanoj situaciji; ○ Procena situacije i mogućnosti daljeg razvoja (hipoteza); ○ Opis odabrane intervencije, kao i njenih rezultata i posledica; ○ Refleksija intervencije uz razmatranje najmanje još jedne strategije, njenih prednosti i opasnosti; ○ Zaključci za budući rad u ulozi izvođača obuke u grupama koje uče.
Kriterijumi procene dokaza kompetencija	<p>Dokaz kompetencija se procenjuje na osnovu sledećih kriterijuma:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Zahtevi za dokazivanje kompetencija su ispunjeni. ▪ Prikaz polazne situacije, tematike, intervencije i posledica je jasan. ▪ Kandidat opaža i kritički reflektuje situaciju, sopstvenu ulogu i svoje reakcije. ▪ Kod prikaza i analiza grupnih procesa uspostavljena je veza sa osnovnim teorijskim koncepcijama i modelima. ▪ Hipoteze i moguće intervencije su relevantne za konkretnu situaciju i usmerene su na dalji razvoj grupne dinamike. ▪ Izbor izvršenih intervencija je obrazložen. ▪ Refleksija pokazuje da je kandidat svestan sopstvenih merila i stavova u kontekstu upravljanja grupom. <p>Izvođač obuke, na osnovu kriterijuma procene, daje u pisanoj formi konačnu ocenu dokazanosti kompetencija i obrazlaže je. Objašnjenje je jasno i precizno.</p> <p>Rezultat procene dokaza kompetencija je ocena „položio“ ili „nije položio“.</p> <p>Ocena „položio“ se dodeljuje kada su sve kriterijumi ispunjeni u značajnoj meri.</p>
Uslovi za sticanje sertifikata modula	<p>Za dobijanje sertifikata ovog modula moraju da budu ispunjeni sledeći uslovi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nprekinuto i aktivno učešće na celoj obuci (100%); 2. Dokaz kompetencija koji je izvođač obuke ocenio sa „položio“; 3. Redovna refleksija sopstvenog procesa učenja.

<p>Uslovi za sticanje sertifikata modula (nastavak)</p>	<p>Refleksija se vrši u pisanoj formi (dnevnik učenja), kontroliše je i overava trener. Ona se ne ocenjuje. Povratna informacija trenera je fakultativna. Polaznik predaje dnevnik učenja na kraju obuke treneru.</p> <p>Ključna pitanja za dnevnik učenja: Najvažnija saznanja koja sam stekao i vezi procesa u grupi? Koje sposobnosti sam razvio? Šta to znači za moju praksu trenera? Šta ću ubuduće bitno drugačije da radim? Da li se i u kom smislu izmenio moj način komunikacije sa grupom? Šta sada radim više/manje nego pre? Koje su moje ključne vrline i nedostaci u pogledu upravljanja grupom?</p>
<p>SERTO sertifikacija</p>	<p>Sertifikat ovog modula, uz druge sertifikate modula SERTO-M1 do SERTO-M5 i uz dokaz o stručnoj praksi obima najmanje 300 sati obuke odraslih, u periodu ne kraćem od 4 godine, su uslov za sticanje <i>SERTO Diplome trenera u obrazovanju odraslih</i>.</p> <p>Pri podnošenju zahteva za <i>SERTO Diplomom trenera u obrazovanju odraslih</i> uz sertifikat ovoga modula kandidat mora da podnese i dokaz kompetencije sa obrazloženom ocenom trenera.</p> <p>Sertifikat ovog modula važi 5 godina. Ukoliko je sertifikat stariji, mora se pre podnošenja zahteva za <i>SERTO Diplomom trenera u obrazovanju odraslih</i> validirati skraćenim postupkom validacije kompetencija.</p> <p><i>SERTO Diploma trenera u obrazovanju odraslih nema ograničen vek važenja.</i></p>
<p>Pravni lekovi</p>	<p>Polaznik čiji dokaz kompetencija trener oceni sa „nije položio“ dobija potvrdu o pohađanju obuke. Potvrda mora da sadrži obrazloženje ocene i pouku o pravnom leku u kojoj su navedeni žalbena instanca i rok za njegovu podnošenje.</p> <p>Protiv ocene trenera „nije položio“ polaznik obuke može da podnese obrazloženi prigovor u pisanoj formi žalbenom telu organizatora obuke u roku od 8 dana.</p> <p>Prigovor je besplatan.</p> <p>U vezi sa podnetim prigovorom, žalbeno telo organizatora obuke donosi odluku o:</p> <ol style="list-style-type: none"> odbacivanju ili odbijanju prigovora, usvajanju prigovora, uz dodelu ocene „položio“, usvajanju prigovora, uz ponavljanje postupka dokazivanja kompetencija (izrada nove analize slučaja), a po potrebi i dela obuke, bez dodatne nadoknade. <p>Protiv odluke žalbenog tela organizatora obuke polaznik obuke može da podnese obrazloženu žalbu u pisanoj formi žalbenoj instanci akreditacionog tela, u roku od 8 dana.</p> <p>Troškove žalbe dužan je da predujmi polaznik obuke.</p> <p>Žalbena instanca akreditacionog tela proverava da li je postupak bio formalno ispravan i donosi odluku o:</p> <ol style="list-style-type: none"> odbacivanju ili odbijanju prigovora, usvajanju prigovora. <p>U slučaju odluke o usvajanju žalbe, organizator obuke je dužan da polazniku obuke nadoknadi celokupan iznos koji je predujmio po osnovu ulaganja žalbe.</p>

Znanja, veštine i stavovi koje preciznije određuju jedinice kompetencija modula	
Znanja	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Teorije i modeli Osnovni principi teorije komunikacije; procesi i modeli grupne dinamike; elementi teorije konflikta i socijalne psihologije (stavovi, uloge, otpor); principi rodne ravnopravnosti i poštovanja različitosti. ▪ Metode i postupci Širok spektar metoda koje se odnose na praćenje grupnih procesa, strategije delovanja sa ciljem usmeravanja grupnih procesa.
Veštine	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kognitivne veštine Razumevanje situacija u njihovoj složenosti; promišljanje i delovanje u kompleksnoj situaciji grupne dinamike; donošenje blagovremenih promišljenih odluka; kategorizacija i analiziranje teškoća i konflikata. ▪ Veštine upravljanja grupnom dinamikom Moderiranje grupnih procesa i tokom dužeg vremenskog perioda; primena metoda koje podržavaju povoljne grupne procese i čine ih vidljivim grupi; formulacija hipoteza i intervencija u skladu sa zahtevima situacije; odabir i primena strategija delovanja i rešavanja problema u grupi. ▪ Komunikacijske i jezičke veštine Izražavanje zapažanja iz uloge trenera; rešavanje problema. ▪ Interpersonalne veštine Reflektovanje procesa u grupi; razmatranje sopstvenih emocija u kontekstu grupnih odnosa i očuvanje sopstvene sposobnosti analize tokom i nakon događaja; pokazivanje poštovanja prema različitostima u grupi na saosećajan i konstruktivan način. ▪ Veštine samorefleksije i samoevaluacije Reflektovanje sopstvenog ponašanja i postupanja, nakon realizacije aktivnosti učenja i obrazovanja, kao i izvođenje zaključaka u vezi sa tim: <ul style="list-style-type: none"> ○ poređenje planiranih i ostvarenih ishoda obrazovnih aktivnosti, ○ reflektovanje sopstvenog ponašanja; ○ prepoznavanje sopstvene uloge(a) i njenih ograničenja; ○ uviđanje sopstvenih vrlina i slabosti u ulozi realizatora obuke; ○ prepoznavanje potencijala za dalji razvoj u ulozi realizatora obuke.
Stavovi	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poštovanje i uvažavanje odraslih učesnika obrazovne grupe; ▪ Osetljivost u odnosu na različitosti u grupi; ▪ Fleksibilnost i kreativnost u nepredviđenim situacijama, svrsishodne u odnosu na procese i odnose u grupi; ▪ Pozitivan pristup orijentisan na rešenje problema; ▪ Odgovornost koja proizilazi iz trenerske uloge, a u odnosu na procese i odnose u grupi; ▪ Nepristrasnost.